

1^E
BESTUURSRAPPORTAGE
2021

INHOUDSOPGAVE

Inleiding.....	3
Maatregelen.....	3
Financieel beeld	5
Financiële rapportage	6
Belastingopbrengsten	7
Investerings	8
Risico's en onzekerheden.....	8

INLEIDING

Voor u ligt de 1^e bestuursrapportage 2021. Met alle coronabeperkingen hebben we ons weer een beeld gevormd van de situatie waarin ons waterschap zich bevindt. Met deze bestuursrapportage willen we u informeren over de voortgang van de programmamaatregelen, de financiële stand van zaken en de risico's die we zien. Als we proberen vooruit te kijken dan spelen er nu nog te veel onzekerheden om al een goede inschatting te kunnen maken van zowel de te realiseren maatregelen als de financiële afwijkingen.

Deze 1^e bestuursrapportage wordt u in de vorm van een rapport met een bijlagenboek aangeboden. In het rapport wordt de nadruk gelegd op de bestuurlijk relevante ontwikkelingen. In het bijlagenboek staan de maatregelen die een vertraging hebben opgelopen met een toelichting.

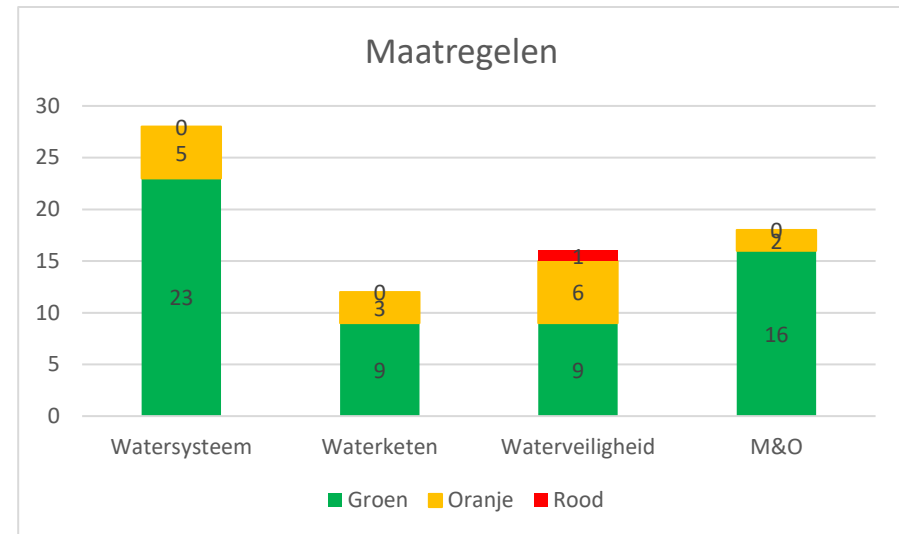
MAATREGELEN

Met het opstellen van de begroting 2021 is een eerste stap gezet in doelsturing. In deze begroting staan namelijk de doelen van ons waterschap centraal. Deze doelen hebben betrekking op onze wettelijke taken voor voldoende water, schoon water en waterveiligheid. Maar ook onze maatschappelijke doelen zijn nadrukkelijk uitgewerkt, bijvoorbeeld onze doelen voor duurzaamheid, circulaire bedrijfsvoering, klimaatadaptatie, educatie en voorlichting. Aan de hand van de doelenboom voeren wij in 2021 diverse maatregelen uit. De voortgang van deze maatregelen uit de programmabegroting zijn via het stoplichtmodel uitgevraagd. De onzekerheid vanwege de duur van coronamaatregelen betekent dat inzichten kunnen wijzigen. De volgende grafiek geeft de uitkomsten weer. De betekenis van de kleuren is als volgt:

Maatregel is uitgevoerd of loopt volgens schema

Maatregel loopt achter op schema of dat is de verwachting

Maatregel wordt naar verwachting niet gerealiseerd dit jaar

Totaalbeeld

Van de 74 maatregelen scoren er 57 groen, 16 oranje en één rood. Hiermee wordt naar verwachting ruim 77% van de maatregelen in 2021 gerealiseerd. Per programma is een toelichting op de afwijkingen opgenomen. In de bijlage zijn alle maatregelen opgenomen die naar de stand van 1 april oranje en rood scoren.

Programma Watersysteem

Binnen het programma Watersysteem lopen van de 28 maatregelen er 23 goed op schema. Het programma is opgedeeld in de doelen voor 'Voldoende water' en 'Schoon water'. Voor 'Voldoende water' zijn vertragingen van maatregelen gemeld, die te maken hebben met het 'veenweidetraject' en de waterverdeling Noord Nederland. Voor 'Schoon water' vergt de uitvoering van de KRW-maatregelen de nodige aandacht en heeft het onderzoek naar de risico's van opkomende stoffen vertraging opgelopen.

Volgende water

Als gevolg van vertraging ten opzichte van de oorspronkelijke planning van het 'veenweidetraject' is gekozen om het actualiseren van de peilbesluiten te temporiseren. Ook de realisatie van de NBW-opgave loopt mede vanwege het 'veenweidetraject', maar ook door enige vertraging van de actualisatie van de NBW-opgave (noord), niet volledig conform schema. Voor wat betreft afspraken met betrekking tot de waterverdeling Noord Nederland is op enkele punten nog nadere uitwerking nodig, voordat het nieuwe kaderdocument definitief vastgesteld kan worden door de betrokken 17 partijen.

Schoon water

Wat betreft de doelen binnen 'Schoon water' valt op dat hier voor de uitvoering van de KRW-opgave (WOM) vertraging is opgetreden als gevolg van personele onderbezetting, deels veroorzaakt door Covid-19. Daarnaast heeft het voortzetten van het onderzoek naar de risico's van opkomende stoffen voor het watersysteem vertraging opgelopen. Hiervoor zijn we in afwachting van de oplevering van een, in opdracht van STOWA op te stellen, risicobeoordeling systematiek. STOWA heeft aangegeven inmiddels deze naar verwachting pas eind dit jaar op te zullen leveren.

Resumé

Vertraging in het WOM-programma kan consequenties hebben voor de tijdige realisatie van de NBW-opgave, KRW-opgave en de actualisatie van de peilbesluiten. Hierover is het AB reeds geïnformeerd in de Deltabijeenkomst van 13 april 2021. De komende periode vergt dit ambtelijk nadere uitwerking en zullen zo nodig te zijner tijd bestuurlijk keuzes voorgelegd gaan worden. De overige vertragingen hebben geen directe gevolgen voor het realiseren van onze doelen.

Programma Waterketen

Binnen het programma Waterketen behoren ook een aantal doelen van 'Schoon water', de meeste maatregelen liggen op schema. Rekening houdend met de

beschikbare capaciteit hebben we op voorhand in de begroting 2021 al een aantal projecten / maatregelen doorgeschoven naar het jaar 2022.

Een drietal maatregelen loopt vertraging op, deze vertraging lijkt op dit moment niet te leiden tot het niet halen van de bovenliggende doelen. Zo zullen de technische optimalisatiestudies van Meppel en Dieverbrug dit jaar niet worden gestart. De verwachting is dat dit geen effect heeft op de vereiste zuiveringsprestaties, vanwege de beschikbare capaciteitsruimte op deze rwzi's. De tweede maatregel die niet conform planning loopt is de oplevering van het assetmanagementplan rwzi's (onderdeel van maatregel 4.4.3.a). Deze was voorzien in 2021, maar dat wordt zeer waarschijnlijk 2022. De laatste maatregel die vertraagd is (het op het landelijk afgesproken niveau brengen van de informatieveiligheid van de procesautomatisering) heeft te maken met vertraging in de werving en selectie van een geschikte medewerker.

Het landelijke RIVM onderzoek over rioolbemonsteringen voor Covid-19 loopt nog volop. Qua planning voor de frequentie van bemonstering lopen wij op schema. Al onze rwzi's worden 2x per week bemonsterd op influent. In de zomer zullen we op enkele rwzi's nieuwe bemonsteringskasten hebben, waardoor we vaker kunnen bemonsteren en blijven we voldoen aan de door het RIVM en UvW gestelde planning. De extra kosten voor de bemonstering krijgen we vergoed via het Rijk.

Programma Waterveiligheid

Voor het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) verlopen bijna alle projecten volgens planning, alleen voor Zwolle-Olst (IJsselwerken Zwolle) is er enige vertraging opgetreden op het voorontwerp. Het voorontwerp wordt niet geleverd in 2021, maar in 2022. Dit komt door de gevolgen van corona en de gewijzigde planning na de aanbesteding en het huidige concept plan van aanpak. Het concept plan van aanpak voorziet ook in een versnelling van de realisatie.

De maatregelen op het gebied van het beheer van de waterkeringen lopen volgens planning, dit gaat over het vangen van muskusratten en het opleveren van de waterveiligheidsrapportage.

Naast de maatregelen zien we een enorme groei van vragen aan het waterschap t.a.v. vergunningen, hierbij spelen de HWBP projecten een belangrijke rol. Het gaat om een stijging van circa 60% à 70% ten opzichte van 2020. Dit leidt tot een verschuiving van aandacht en vormt daarmee een potentieel risico voor andere onderwerpen.

Van de maatregelen die geprogrammeerd staan voor strategische, tactische en innovatieve onderwerpen staan er zes maatregelen op oranje. Dit zijn onder andere maatregelen van de onderzoeksagenda, beoordeling normtrajecten, innovatieprojecten en het verkennen van integrale strategieën om te komen tot de vereiste waterveiligheid. We verwachten dat we het totale programma niet kunnen realiseren vanwege capaciteitsproblemen door ziekte, uitval en het moeilijk invullen van vacatures. Ondanks inzet van extra inhuurkrachten en trainees zal dit leiden tot vertraging.

Programma Maatschappij en organisatie

In programma M&O lopen de meeste maatregelen op schema. Bij diverse projecten is het programmatisch werken ook versterkt. Bij twee onderwerpen lijken de maatregelen vooralsnog vertraging op te lopen of worden niet behaald:

- Door Covid-19 worden ook in 2021 voorlopig geen buitenlandse missies uitgevoerd. Net als in 2020 zullen de resultaten daarom achterblijven.
- Informatieveiligheid heeft in 2021 een hoge prioriteit, maar door personele wisselingen en een krappe arbeidsmarkt voor ICT personeel loopt het project momenteel enige vertraging op. Verder heeft in 2020 vanaf maart de focus gelegen op het veilig en snel aanbieden van een thuiswerkgeving als gevolg van de langdurige lock down. Het gevolg is

dat de aandacht voor de factor 'mens' inzake informatieveiligheid onvoldoende aandacht heeft gekregen.

De technische maatregelen zijn wel onverminderd genomen maar vragen blijvend aandacht en moeten nog meer integraal onderdeel worden van de reguliere bedrijfsvoering. Het doel om compliant te zijn aan de voor de waterschappen afgesproken kaders vraagt continu aandacht in de vorm van tijd, geld en verandermanagement.

FINANCIEEL BEELD

Prognose

In deze 1^e bestuursrapportage verwachten wij een positief saldo van € 0,4 miljoen. Dit betreft een geringe afwijking (0,3%) ten opzichte van de vastgestelde begroting. De prognose is gemaakt op basis van de huidige informatie en onder de huidige omstandigheden. We zien bij deze bestuursrapportage een voordeel op de kapitaallasten, daarnaast is er door corona sprake van een lagere belastingopbrengst en een stijging van de personeelslasten door het cao akkoord. Daarnaast is er sprake van een aantal kleinere mee- en tegenvallers. De belangrijkste (programma overstijgende) afwijkingen worden in het vervolg toegelicht.

Kapitaallasten

Conform het afschrijvingsbeleid van WDODelta worden projecten in het jaar na afronding in afschrijving genomen. Bij het opstellen van de begroting was er verwacht dat een aantal projecten in 2020 al gereed zouden zijn. Dit gaat nu in 2021 gebeuren, waardoor de kapitaallasten een jaar doorschuiven en voor het eerst in 2022 ten laste van de exploitatie komen. In totaal levert dit een voordeel van € 1,35 miljoen op. Per programma zijn de financiële consequenties hiervan als volgt:

- Programma Watersysteem: € 672K voordeel. Dit wordt veroorzaakt door de vertraging op de renovatie van gemalen en stuwen in verband met corona.
- Programma Waterketen: € 488K voordeel. Een belangrijk deel (€ 295K) wordt veroorzaakt door de eenmalige afwaardering van Echten, zoals we die bij de jaarrekening 2020 hebben gedaan. Het resterende deel wordt veroorzaakt door de opschoning van de activa in 2020.
- Programma Waterveiligheid: € 78K nadeel. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat we de negatieve boekwaarde aan de bestemmingsreserve HWBP hebben toegevoegd.
- Programma M&O: € 271K voordeel. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de latere vervanging van de nieuwe devices, waardoor de start van de afschrijving opschuift naar het jaar 2022.

Cao 2021 en premies sociale lasten

FNV Overheid heeft met CNV Overheid en de vereniging Werken voor waterschappen een akkoord bereikt voor de cao 2021. De afspraken van deze eenjarige cao gaan in met terugwerkende kracht tot 1 januari 2021. De belangrijkste afspraken zijn:

- Per 1 januari 2021 stijgen de salarissen en schaalbedragen met € 50 en het IKB-percentages met 0,5%. Per 1 juli 2021 stijgt het IKB-percentages nogmaals met 0,5%. Gemiddeld komt dit neer op 2,05% loonsverhoging.
- Het persoonsgebonden basisbudget (PBB) wordt verhoogd van € 5.000 naar minimaal € 6.000 voor vijf jaar.
- De berekeningsgrondslag voor berekening van de toelage wachtdienst per uur wordt verhoogd van salarisschaal 6 naar salarisschaal 9.

De financiële gevolgen van de bovenstaande afspraken zorgen voor een extra kostenstijging van € 638K. in de begroting was namelijk rekening gehouden met een structurele verhoging van 1% per 1 juli 2021.

Naast de financiële gevolgen van het akkoord cao zorgen de daadwerkelijk hogere premies sociale lasten ook voor een nadeel van € 262K. Totaal komt hiermee het nadeel op de personeelslasten op € 985K.

Belastingopbrengsten

De 1^e voortgangsrapportage van GBLT betreft de periode 1 januari 2021 tot en met 31 maart 2021. In de rapportage worden de aanslagopleggingen verantwoord over de belastingjaren 2018 tot en met 2021. De prognose per einde belastingjaar 2021 ligt € 834.000 lager dan de begroting (€ 961.000 nadeel Zuiveringsheffing en € 127.000 voordeel Watersysteemheffing).

Voor de belastingjaren 2018 tot en met 2020 komt prognose in totaal € 125.000 hoger uit. Per saldo een nadeel van € 709.000.

FINANCIËLE RAPPORTAGE

Resultaat

Naast de eerder genoemde grote en programma overstijgende afwijkingen, totale nadeel € 0,3 miljoen, hebben we in deze bestuursrapportage ook te maken met een aantal kleinere afwijkingen. Deze leveren samen € 0,7 miljoen voordeel op. Het gaat om de volgende kleine afwijkingen:

programma Watersysteem

- minder grondverkoop € 0,3 miljoen;
- opbrengst materieel (veilingverkoop) € 0,4 miljoen;

programma Maatschappij en Organisatie

- lagere bijdrage aan GBLT € 0,2 miljoen;
- lagere telefonie kosten en opdrachten externe bureaus o.b.v. de ervaringen van de afgelopen jaarrekeningen € 0,4 miljoen (scherper aan de wind).

Hiermee komt het verwachte totale voordeel uit op € 0,4 miljoen. We zullen bij de 2^e bestuursrapportage meer zicht hebben op de uitputting van de budgetten.

bedragen * € 1 miljoen	Begroting	Berap I
Lasten	-129,4	-128,3
Onvoorzien	-0,2	-0,2
Baten	<u>124,3</u>	<u>123,6</u>
Saldo (benodigde onttrekking reserves)	-5,3	-4,9
Voordeel t.o.v. begroting	n.v.t.	0,4

Onderstaande tabel geeft de uitkomsten per onderdeel weer, waarbij de financiële gevolgen van het cao-akkoord en de kapitaallasten zijn verdeeld over de verschillende onderdelen. Een minbedrag betreft een nadeel.

Onderdeel	Afwijking * € 1 miljoen
Watersysteem	0,4
Waterketen	0,3
Waterveiligheid	-0,2
M&O	0,6
Dividend	0
Belastingopbrengsten	-0,7
Totaal	0,4

BELASTINGOPBRENGSTEN

Zuiveringsheffing

In 2021 worden de effecten van corona (lockdown) naar verwachting, net als in 2020, ook duidelijk zichtbaar bij de zuiveringsheffing bedrijfsruimten. De prognose per einde belastingjaar van de overige bedrijven komt namelijk veel lager uit dan de begroting (€ 961K nadeel). Hierin is het effect van de coronacrisis meegenomen, maar er is nog altijd een grote mate van onzekerheid aanwezig over het werkelijke effect. Vooralsnog houden we rekening met een lockdown/coronamaatregelen van 4 maanden. Dit ligt redelijk in lijn met de prognose die voor 2020 is afgegeven. Medio 2021 ontvangt GBLT de cijfers over het ingenomen water van de bedrijven. Op dat moment kan er een betere inschatting gemaakt worden.

Watersysteemheffing

We zien een klein voordeel voor watersysteemheffing gebouwd, zowel woningen als niet-woningen, (€ 127K voordeel).

Oninbaar

Ten aanzien van de oninbaarheid verwachten we, vooral op termijn, een toename door faillissementen. Het effect van faillissementen is tot nu toe beperkt gebleven, maar met het wegvallen van de overheidssteun, een mogelijke economische krimp en de handhaving van maatregelen in 2021, is het risico reëel dat de oninbaarheid in 2021 toeneemt. Bij alle belastingjaren is rekening gehouden met 10% extra oninbaarheid. Vooralsnog wordt nog geen toename van de kwijtschelding voorzien in 2021 als gevolg van de coronacrisis. Naar verwachting zal het effect pas zichtbaar worden vanaf 2022.

Per saldo verwachten we € 0,7 miljoen minder opbrengsten dan geraamd.

INVESTERINGEN

Per 1 januari 2021 is de organisatie overgegaan naar een nieuw financieel systeem, waarbij we de eerste maanden werkzaam waren in twee systemen. De afronding van 2020 en het opstellen van de jaarrekening 2020 gebeurde uiteraard nog met het oude systeem. De boekwaarde van de investeringen zijn in maart van dit jaar overgezet naar het nieuwe financieel systeem en hierop vinden nog controles plaats. Dit is een bewuste keuze geweest om dubbel werk te voorkomen.

Hierdoor kunnen wij nog niet beschikken over informatie die nodig is om een betrouwbare en volledige paragraaf te schrijven over de financiële voortgang van de investeringen. De meest recente informatie hierover is opgenomen in de jaarrekening 2020.

In de 2^e bestuursrapportage 2021 zullen wij uiteraard weer de gebruikelijk voortgang met u delen.

RISICO'S EN ONZEKERHEDEN

Wij signaleren op dit moment de volgende risico's voor ons waterschap:

Impact Covid-19 op bedrijfsvoering WDODelta

Nog steeds beheerst het coronavirus ons dagelijks leven. WDODelta werkt zoveel mogelijk vanuit huis, het grootste gedeelte van het reguliere werk buiten loopt door en we laten de gebiedsprocessen ook zoveel mogelijk doorgaan. We zien wel dat externe stakeholders projecten tijdelijk stil leggen. Dit heeft uiteraard gevolgen voor onze bedrijfsvoering. We merken dat het ontbreken aan fysiek overleg leidt tot ruis over de samenhang van de onderwerpen. Hierdoor ontstaan er onduidelijkheden, is er extra tijd nodig om dit te herstellen en werkt daarmee nogal eens vertragend op het behalen van de doelen. Ook zien we de eerste gevolgen van de crisis op de belastingopbrengsten. Tot slot zien we ook dat er sprake is van prijsstijgingen en langere levertijden.

Geactiveerde personeelskosten

De kosten van personeel drukken op investeringsprojecten voor zover de projecten doorgang vinden. Stagnatie kan tot een dekkingsprobleem leiden, omdat de uren niet besteed kunnen worden aan deze investeringen.

Dividend

De ECB komt pas later dit jaar met een advies over het uitbetalen van dividend door banken. Wij hopen bij de 2^e bestuursrapportage het gevolg hiervan te kunnen presenteren. De bank verwacht in 2021 op dezelfde wijze als afgelopen jaar door te kunnen gaan met haar kredietverlening aan de Nederlandse publieke sector en streeft ernaar haar positie in de financieringsmarkt voor duurzame energieprojecten verder te versterken. Vanwege de onzekerheden rondom het verloop van de Covid-19 en de impact op haar klanten en kapitaalmarkt, is de bank voorzichtig in haar verwachting voor de nettowinst in 2021.

Bedrijvigheid

Faillissementen en stakingen van bedrijfsactiviteiten kunnen een effect hebben op de oninbaarheid van belastingen en op de omvang van het belastingareaal.

Anderhalve-meter-samenleving

Het hoofdkantoor zal worden aangepast voor gebruik na de coronacrisis. Medewerkers zullen meer vanuit huis blijven werken. Het kantoor zal meer gericht zijn op ontmoeten en brainstormen, waarbij we meer vergaderhoeken krijgen en minder individuele werkplekken.

Werving personeel

We zien op sommige plekken in de organisatie capaciteitsproblemen ontstaan, doordat het steeds lastiger is om goed gekwalificeerd personeel te werven. Er is sprake van een krappe arbeidsmarkt.

Nieuw financieel systeem

De organisatie is momenteel nog druk bezig met het implementeren van het nieuwe financiële systeem. Als gevolg hiervan worden/zijn onze werkprocessen op onderdelen ingrijpend veranderd.

Het gaat om een modern financieel systeem met meer functionaliteiten dan het oude systeem. Het systeem kent naast de financiële administratie ook een urenadministratie, een projectadministratie en een contractadministratie. Ondanks de corona is het ons gelukt om 1 januari 2021 “live” te gaan. We kunnen inkoopopdrachten vastleggen, inkoopfacturen betalen, tijd registreren en verkoopnota's versturen. Ook zijn er rapporten beschikbaar om financieel te sturen. Tegelijkertijd erkennen we dat de nodige zaken nog (door)ontwikkeld moeten worden de komende tijd. Dit kan door corona en de organisatiebrede betrokkenheid mogelijk vertraging opleveren, waardoor de financiële informatie op onderdelen minder actueel is dan wij dat gewend zijn.